

«КОЖНАЕ КУЛЬТУРНАЕ МЭРАПРЫЕМСТВА З'ЯЎЛЯЕЦЦА ДЛЯ МЯНЕ АДКРЫЦЦЁМ!»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
— Што, на ваш погляд, трэба ўкладваць у паняцце «нацыянальная культура Беларусі»? І якім чынам пашыраць яе прысутнасць у сьвядомасці людзей?

— У паняцце «нацыянальная культура», перш за ўсё, укладваюцца ўзоры нашай спадчыны, што звязана з імёнамі Еўфрасіні Полацкай, Міколы Гусоўскага, Сімяона Полацкага, Францішка Скарыны, і далей — Багушэвіча, Купалы, Коласа, Багдановіча, Быкава — усё не пералічыць. Гэта і архітэктурная спадчына: Полацкая Сафія, Гродзенская Каложа, шматлікія замкі і палацы; гэта і выяўленчае мастацтва: Хруцкі, Балынцікі-Біруля, тыя ж мастакі Парыжскай школы з Беларусі...

Нацыянальная культура — гэта і невычэрпныя крыніцы фальклору, рамястваў, якія захоўваюць, развіваюць і папулярызуюць у свеце, у тым ліку праз арганізацыю шматлікіх фестываляў — «Покліч Палесся», «Берагані», «Звіняць цымбалы і гармонікі» і інш. У найбольш простым азначэнні нацыянальная культура — гэта сумнасць культурных каштоўнасцяў, арыентаваных на задавальненне духоўных патраб беларускага народа. Гэтыя каштоўнасці ствараюцца намаганнімі шматлікіх культурных інстытутаў альбо асобных творцаў.

У замежжы ўсё часцей даведаюцца пра нашу краіну на творчай дзейнасці прадстаўнікоў нашай культуры і мастацтва.

Навука сведчыць аб тым, што адзіным спосабам прывасненія людзьмі культурных каштоўнасцяў (і, адпаведна, пашырэння іх прысутнасці ў сьвядомасці) з'яўляецца актыўнае ўключэнне ў культурную дзейнасць. Менавіта таму задачамі, якія паўстаюць перад нашай адукацыяй у апошні час, з'яўляюцца забеспячэнне культурнай разнастайнасці, усталеванне міжкультурнага дыялогу, наладжванне розных відаў партнёрскіх сувязяў. Усё гэта спрыяе доступу да культурных каштоўнасцяў розных груп насельніцтва, іх ўключэнню ў культурныя працы ў якасці дзейных асоб і, як вынік, стварае ўмовы для пашырэння прысутнасці нацыянальнай культуры ў грамадскай сьвядомасці.

— Ці ёсць дзяржаўны прырытэты ў гэтым кірунку? Якім чынам яны ўплываюць на распаўсюск праграмы «Культура Беларусі» на ўжо наступныя 5 гадоў?

— Прырытэты дзяржаўнай палітыкі ў галіне культуры — гэта захаванне беларускай нацыянальнай культуры і мовы, стварэнне, распаўсюджванне і папулярызаванне твораў мастацкай літаратуры і мастацтва для дзяцей і моладзі, папулярызаванне класічных твораў літаратуры і мастацтва. Мы бачым адну з галоўных задач у тым, каб забяспечыць функцыянаванне культуры ў сельскай мясцовасці. Асноўнымі мэтамі дзяржаўнай палітыкі з'яўляюцца развіццё прафесійнага беларускага мастацтва, узмацненне яго ролі ў павышэнні нацыянальнай самасьвядомасці грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўная праграма «Культура Беларусі» на 2011—2015 гады цалкам адпавядае прырытэтам дзяржаўнай культурнай палітыкі. Яна ўключае асобныя раздзелы, мерапрыемствы якіх накіраваны на ахову: гісторыка-культурнай спадчыны; забеспячэнне захаванасці музейнага фонду Рэспублікі Беларусь і агульнадаступнасці музейных прадметаў, свабоднага і роўнага доступу да інфармацыйных рэсурсаў і бібліятэчных фондаў для розных груп насельніцтва; развіццё прафесійнага мастацтва; падтрымку народнай творчасці; удасканаленне сістэмы эстэтычнага выхавання і іншыя кірункі.

Выкананне мерапрыемстваў праграмы дае свой плёк. Праводзяцца рэстаўрацыйна-аднаўленчыя работы на аб'ектах гісторыка-культурнай спадчыны. Штогод павялічваецца колькасць наведванняў музеяў (у 2013 годзе — на 43% у параўнанні з 2010 годам). Узрасце колькасць аматарскіх калектываў мастацкай творчасці, якія маюць найменні «народны» альбо «ўзорны». Забеспячэнае штогадовае прырытэты колькасці навучэнцаў дзіцячых школ мастацтва (у 2013 годзе — на 1 461 чалавек). Рэгулярна праводзяцца абменныя Дні культуры. Вядзецца работа па адкрыцці культурных цэнтраў Беларусі за мяжой. Значным дасягненнем з'яўляецца распаўсюск праекта Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб культуры. Рэалізуюцца меры па прыцягненні пазабюджэтных сродкаў у сферу культуры (за 2013 год пазабюджэтных пасульпенні дзяржаўных арганізацый сістэмы Міністэрства культуры павялічыліся ў 1,5 раза ў параўнанні з 2012 годам).

У адпаведнасці з прырытэтамі дзяржаўнай палітыкі ў галіне культуры будучага канцэпцыя Дзяржаўнай праграмы «Культура 2020» на 2016—2020 гады, праца над якой вядзецца зараз. Пры гэтым ўлічваецца той факт, што сёння нацыянальная культура развіваецца ва ўмовах інфармацыйнага грамадства, а гэта абумоўлівае ўзнікненне новых магчымасцяў (перш за ўсё, у сферы стварэння новых культурных тавараў і паслуг, развіцця мультымедыянальных мастацкіх практык, пашырэння доступу да культурных каштоўнасцяў)...

— Якія з нашых гісторычных помнікаў могуць атрымаць дзяржаўнае падтрымку на захаванне і рэстаўрацыю ў бліжэйшыя 5 гадоў? Ці прадугледжваецца на гэта матаве фінансаванне, ці адшукваюцца іншыя крыніцы?

— Рэстаўрацыйныя работы з долевым уздзедам сродкаў рэспубліканскага бюджэту праводзяцца на аб'ектах гісторыка-культурнай спадчыны, уключаных у Дзяржаўную інвэстыцыйную праграму (у 2014 г. на 11 аб'ектаў спадчыны накіравана 29,9 млрд руб.). Дзяржаўныя праграмы «Культура Беларусі» на 2011—2015 гады (на 11 аб'ектаў у 2014 г. выдзелена 8,1 млрд руб.) і «Замкі Беларусі» на 2012—2018 гады (замак у в. Крэва — 1,4 млрд руб.).

У бліжэйшыя гады запланаваны працяг рэстаўрацыйна-аднаўленчых работ на палацавым комплексе ў Ружанам, Косаўскім палацава-парковым ансамблі, Мірскім і Нясвіжскім парках, палацава-парковым ансамблі ў в. Жылічы Кіраўскага раёна, касцёле Божга Цела ў г. Нясвіжы, комплексе былога калегіума езуітаў у в. Юравічы Калінкавіцкага раёна, Успенскім манастыры ў в. Пустыні Мсціслаўскага раёна; замкаў у Крэва, Гальшанам, Навагрудуку, Лідзе і Быкаве. Што датычыцца крыніц фінансавання, то гэта сродкі рэспубліканскага бюджэту, мясцовых бюджэтаў; асобных інвестараў, фондаў, дабрачыннага ахвяравання і іншыя.

За апошнія гады рэстаўрацыйна-аднаўленчыя работы завершаны на замкавым комплексе ў г.п. Мір, палацава-парковым ансамблях у г. Нясвіжы, г. Косаве Івацэвіцкага раёна (1-я чарга) і в. Жылічы Кіраўскага раёна (1-я і 2-я чаргі), Свята-Уваскрасенскім саборы ў г. Барысаве, будынку Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.

Сёлетня плануюцца завяршыць работы па рэстаўрацыі і прыстававанні сядзібнага дома ў в. Чырвоны Бераг Жлобінскага раёна, палаца ў в. Залессе Смагонскага раёна. Выкананне работ па рэстаўрацыі і кансервацыі аб'ектаў спадчыны не з'яўляецца завяршальным этапам — патрабуецца працягваць дзейнасць па добраўпарадкаванні тэрыторыі, уладкаванні пляцовак для транспарту, стварэнні аб'ектаў грамадскага харчавання. Гэта павышае прыватнасць гісторыка-культурных каштоўнасцяў і, у залежнасці ад колькасці наведвальнікаў, можна меркаваць аб акупнасці аб'ектаў. Напрыклад, наведванне замкаў у Міры і Нясвіжы складала 300 і 500 тысяч чалавек (адпаведна) за год, што дазваляе гаварыць пра рэнтабельнасць гэтых музейных комплексаў.

— Беларусь шмат якія свае каштоўнасці страціла з-за сваёй драматычнай гісторыі, але штосці з «нашага» ёсць у іншых краінах. Ці ёсць дзяржаўныя праграмы на вяртанні (рэальным ці маральным) у культуры кантэкс краіны каштоўнасцяў, якія з'яўляюцца часткай культуры Беларусі, але знаходзяцца за яе межамі?

— Пытанні рэзтэтуцы гісторыка-культурных каштоўнасцяў за мяжой, якія з'яўляюцца спадчынай беларускага народа — адзін з прырытэтных напярмак работ Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь.

Перш за ўсё, неабходна адзначыць работу камісіі пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь па выяўленні, вяртанні, сумесным выкарыстанні і ўвядзенні ў навуковы і культурны абарот нацыянальных каштоўнасцяў, якія апынуліся па-за межамі Беларусі. Гэтая камісія была створана ў 2009 годзе і за час свайго існавання дасягнула пэўных вынікаў. Сёння праводзіцца работа па стварэнні базы даных, якая ахоплівае увесь спіс вядомых гістарычных і культурных каштоўнасцяў беларускага народа за мяжой. Інстытут культуры Беларусі стварае інтэрнэт-партал, прысвечаны гэтай тэматыцы.

Дзякуючы міжнароднаму супрацоўніцтву дзяржаўнаму супрацоўніцтву беларускімі дзяржаўнымі арганізацыямі і ўстановамі культуры з замежнымі арганізацыямі, фондамі і г.д. Так, напрыклад, дзякуючы прадстаўніцтвам Радзівілаў у Беларусь вярнуліся некаторыя прадметы, якія маюць дачыненне да гісторыі славацкага рода і нашай краіны — як вопіі, так і арыгіналы на дапазытальнай аснове. Шырокае супрацоўніцтва вядзецца з фондам князя Андэя Ціханавіча (Польшча). З дапамогай дабрачыннага ахвяравання вярнуць у нашу краіну такія неацэнныя помнікі кнігадрукавання, як Статут 1588 і кніга К. Семановіча «Вліакце мастацтва артылерыі».

Развіваецца напрамак прыватна-дзяржаўнага партнёрства ў галіне рэзтэтуцы. Белгазпрамбанк выкупіў і перадаў на захаванне ў Нацыянальны мастацкі музей некаторыя творы мастакоў М. Шагалі і Х. Сціцкі.

Асабліва значным уяўляецца пытанне выяўлення беларускіх каштоўнасцяў у замежных калекцыях. Так, у музеі «Метраполітан» (Нью-Ёрк, ЗША), знаходзяцца элементы зброі і даспехаў з Радзівілаўскага арсенала ў Нясвіжы, некалькі п'ялюнскага, пэўна колькасць твораў выяўленчага мастацтва. Багатая калекцыя прадметаў беларускага паходжання захоўваецца ў музеях Аўстрыі, Францыі, Швецыі, Расіі, Польшчы і г.д. Спіс выяўленчых каштоўнасцяў у замежных зборах увесь час пашыраецца. Влікую ролю ў справе рэзтэтуцы маюць дамоўленасці з музеямі і бібліятэкамі Польшчы, Расіі, Літвы, Германіі і іншых краін, якія захоўваюць прадметы беларускага паходжання, на атрыманне якіх асобныя лічбавыя копіі, сумеснае вывучэнне і ўвядзенне ў навуковы абарот.

— У рэгіёнах галоўныя асяродкі культуры — напэўна, бібліятэкі, дзе людзі не толькі бяруць кнігі, але знаходзяць аднаудцяў, атрымліваюць інфармацыю. Што трэба зрабіць, каб нашы бібліятэкі сталі больш сучаснымі? Што робіцца для таго, каб у іх прыходзілі кнігі сучасных айчынных літаратараў, у тым ліку на беларускай мове?

— Сапраўды, бібліятэкі, асабліва сельскія, сёння з'яўляюцца асяродкамі нацыянальнай культуры і цэнтрамі зносінаў. На развіццё бібліятэк як сучасных інфармацыйных цэнтраў накіраваны шэраг мерапрыемстваў Дзяржаўнай праграмы «Культура Беларусі» на 2011-2015 гады. Так, напрыклад, у выніку яе рэалізацыі ўсё публічнае бібліятэкі будучы камп'ютарызаваныя і атрымаюць доступ у інтэрнэт.

Увогуле, па статыстыцы на 2,4 тысячы жыхароў краіны прыпадае адна публічная бібліятэка, што адпавядае міжнародным нарматывам. Для таго, каб бібліятэкі сталі больш сучаснымі, іх фонды актыўна павялічваюцца літаратурай сучасных айчынных аўтараў. Беларускім выданым традыцыйна аддаецца перавага пры камплектаванні фондаў. Сёння літаратура на беларускай мове складае прыкладна чвэрць выданняў, што захоўваюцца ў бібліятэчных фондах. Гэта — адміністраванне выдавецкага рынку, на якім беларускамоўная літаратура якраз і складае

ПЕРАНЫЛІ АД ДЗЯДОЎ, ПЕРАДАЕМ НАШЧАДКАМ

Слуцк — адзін з тых старажытных гарадоў Беларусі, дзе ва ўсё вякі брочыць, не заціхаюць светлыя крыніцы народнай творчасці. Мноства скарбаў агульнанацыянальнай культурнай спадчыны з'явіліся дзякуючы жыхарам гэтых мясцін: Слуцкае Евангелле, Слуцкі леталіс, слудкія паясы... А колькі пакаленняў мастакоў, пісьменнікаў, музыкантаў натхняла слудцкая зямля!

Сёння ў Слуцку ніводнае свята не праходзіць без удзелу ў ім мясцовых талентаў — самадзейных мастацкіх калектываў, што аб'ядналі гарадчан і вясцоўцаў розных узростаў. Паглядзіце на фотаздымкі, зробленыя тут у адзін з такіх святочных дзён: канцэртны комплекс на галоўнай плошчы, майстар-клас па ткацтве паясоў, пленэр юных мастакоў — гэта толькі некалькі штрыхоў да культурнай панарамы старажытнага горада.

Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

прыкладна 25 працэнтаў. Інакш кажучы, каб у бібліятэках было больш кніг на беларускай мове, неабходна больш на мове пісаць і выдаваць.

— Нацыянальнае выяўленчае мастацтва (асабліва сучасныя яго кірункі) апошня гады прадстаўляюцца больш актыўна. Ці будзе прадоўжана практыка стварэння влічкіх выставачных праектаў?

— Сучаснае беларускае мастацтва сёння з'яўляецца яркай і надзвычай цікавай старонкай у культуры нашай краіны. Для спецыялістаў яно пакідае велізарнае поле для даследавання ў класічных, і авангардных напрамках. Звычайна гледачоў яно прываблівае разнастайнасцю сваіх формаў і тэм, дзе кожны здольны знайсці тое, што цікава менавіта яму. Сучаснае беларускае мастацтва, нават у сваіх сваіх авангардных праявах, змяшчае вобразнасць і нацыянальны менталітэт. Яно пазабуйна агрэсіўна ў формах падымае, скіравана на філасофскія развагі і ўнутраны пошук уласнага «я». Фармальныя, а тым больш класічныя творы сучасных аўтараў напоўнены цэльнай дэ краіны, да прыроды і асяродку вакол нас, да вобразна і характараў людзей.

У праектах сучаснага мастацтва першае «слова» належыць моладзі. Яна найбольш адкрытая для пошукаў. Яна здольна спалучыць выдатную адукацыю з еўрапейскімі навацыямі і на гэтай аснове ствараць новыя вобразы нашага мастацтва. Спалядзецца, што сталай пляцоўкай для эксперыментаў і надалей будзе з'яўляцца Цэнтр сучасных мастацтваў.

За перыяд работы з 2011 г. цэнтрам праведзены шэраг выставачных праектаў, такіх як выстава «Графічны сад», арт-праект Забор, выстава Номо Spiritus, праект «Экалогія і мастацтва», выстава «Графічныя эксперыменты», выстаўка маладых фатографіаў «Адушаўленае», арт-праект «50» і іншыя беларускія і міжнародныя праекты. Сёння аднолькавы прырытэты ў краіне маюць як жывапіс, графіка, скульптура, дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва, так і дызайн, фатографія, найноўшыя візу-

альныя практыкі, якія натуральна сустракаюцца ў выставачных прасторах падчас буйных мастацкіх акцый. Станоўчы прыклад — ІМнская трыенале сучаснага мастацтва «БелЭкспа-Арт-2012», на якой можна было пазнаёміцца з асноўнымі тэндэнцыямі развіцця беларускага мастацтва 1990-х—2010-х гадоў у кантэксце сучаснай мастацкай культуры і выстаўка «Avant-gARTe. Ад квадрата да аб'екта», якая адбылася ў Мінску ўпершыню на трох пляцоўках у рамках змянятай свету па хакеі. Дзякуючы такім праектам жыхары і госці нашай

навартасныя п'есы. Тыя драматургі, якія сёння складаюцца касцяк маладога і сярэдняга пакалення беларускай драматургіі, выйшлі ў асноўным з Цэнтра беларускай драматургіі і Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі.

— Кіно як найважнейшае з мастацтваў: Беларусь з'яўляецца кінавай творчай краінай, але ці прыбытковая гэта вытворчасць у нашых умовах? Што трэба для таго, каб краіна стала яшчэ і кінатворчай (маецца на ўвазе якасць прадукцыі на сучасным этапе).

Трэба адзначыць, што айчыны гледачы паступова вяртаецца ў кінатэатры. Нават пры наўнасці высокакасных і параўнальна танных альтэрнатыўных настойваюцца на перакладзе некаторых паспяхоўных праектаў з беларускай на рускую мову для далейшага гучання іх у эфіры. У мэтах далейшага прапагандавання беларускай мовы сродкамі музычнага мастацтва Міністэрства культуры будзе падтрымваць далейшыя рухі ў бок пашырэння ўключэння твораў на беларускай мове ў праграмы канцэртаў, прымеркаваных да дзяржаўных святаў і іншых дат, фестываляў, у тым ліку за кошт размяшчэння дзяржаўнага заказу на стварэнне новых твораў да гэтых мерапрыемстваў, павелічэння колькасці новых пастацовак у музычных тэатрах, прыцягнення да творчага супрацоўніцтва маладых паэтаў, кампазітараў, гуртоў і выканаўцаў, якія пішуць і выконваюць беларускамоўныя пёсны.

— Напрыканцы мінулага года айчыны слухач змог шырока знаёміцца з творамі сучасных беларускіх кампазітараў — дзякуючы з'ездзе і канцэртам, якія былі да яго прымеркаваныя. Што можна зрабіць, каб беларускай музыцы гучала больш?

— Выкананне беларускай класічнай музыкі не з'яўляецца сёння праблемай. Другі бок пытання — жаданне чуць музыку беларускіх кампазітараў часцей у філарманічных канцэртах і на музычных фестывалях разам з творами сучаснай класікі. У гэтым накірунку неабходна ўраўнаважыць патрэбы сённяшняга аўдыторыі канцэртных залаў у папулярныя ўзоры маладзёжнага мастацтва і з эстэтычным вектарам філарманічнага канцэрта. Іншымі словамі, камерцыялізацыя канцэртнай работы і прапаганда творчасці беларускіх кампазітараў уступаюць сёння ў пэўныя супярэчлівыя адносіны.

Разам з тым у краіне створаны ўнікальныя кампазітарскія і выканальніцкія школы. Дзяржавай надаецца асабліва ўвага развіццю і прапагандзе музыкі беларускіх кампазітараў. Кожны год на дзяржаўны заказ набываецца больш за 150 твораў беларускіх кампазітараў розных жанраў, сярод якіх сімфанічныя і камерна-інструментальныя творы, вакальныя творы на вершы беларускіх аўтараў на роднай мове.

Музыка беларускіх кампазітараў гучыць у выкананні музычных калектываў і салістаў філармоніі на працягу ўсяго канцэртнага сезона. Так, дырыжоры Александр Ансімаў, Яўген Бушкоў, Уладзімір Байдаў, Міхал Кізінец, Наталля Міхайлава пастаянна працуюць не толькі з прызынанымі аўтаршні эканамічнай і сацыяльна-палітычнай эфектыўнасці працы яе сегментаў. Тое, што ствараецца ў Беларусі з удзельніцтвам твораў, павінна ў першую чаргу быць накіравана на фарміраванне стаючага іміджу Рэспублікі Беларусь. Сучаснае кіно — гэта сімбіёз мастацтва і высокіх тэхналогій, таму не кожная дзяржава можа дазволіць сабе наўнасць уласнай кінаіндустрыі. Імклівае павелічэнне сабекошту фільмавытворчасці і бурнае развіццё сучаснага кінамастацтва робіць атрыманне прыбытку (у эканамічным і ідэалагічным аспектах) усё больш няпростай задачай.

Кіраўнік беларускай дзяржаўнага ўрада ўсё неабходна дзякуючы для ўсебаковага падтрымкі «найважнейшага з мастацтваў».

— Міністэрствам культуры штогод набываюцца для тэатральна-відовішчын установаў і ўстаноў адукацыі і рэкамендуюцца для далейшага выканання беларускамоўныя пёсны айчынных кампазітараў (В.Лунчок, Л.Захлеўны, Э.Зарыцкі, В.Раічыч, І.Ванюк, А.Елісееў, Д.Даўдгалёў, А.Атрашкевіч, М.Саўра, Я.Папалюка, І.Цвяткова) на вершы як класікаў беларускай літаратуры (Я.Купала, Я.Колас, М.Багдановіч, М.Танк, У.Караткевіч), так і сучасных паэтаў (У.Карызна, Л.Дранько-Майсюк, А.Бадак, В.Жуковіч, Т.Мушыльская і іншыя).

— Міністэрствам культуры штогод набываюцца для тэатральна-відовішчын установаў і ўстаноў адукацыі і рэкамендуюцца для далейшага выканання беларускамоўныя пёсны айчынных кампазітараў (В.Лунчок, Л.Захлеўны, Э.Зарыцкі, В.Раічыч, І.Ванюк, А.Елісееў, Д.Даўдгалёў, А.Атрашкевіч, М.Саўра, Я.Папалюка, І.Цвяткова) на вершы як класікаў беларускай літаратуры (Я.Купала, Я.Колас, М.Багдановіч, М.Танк, У.Караткевіч), так і сучасных паэтаў (У.Карызна, Л.Дранько-Майсюк, А.Бадак, В.Жуковіч, Т.Мушыльская і іншыя).

Кінастудыям з поўным «замкнёным» цыклам вытворчасці патрабуецца пастаянна прыток інвестыцый і арыгінальных творчых ідэй. Для стварэння конкурэнтаздольных фільмаў і умелага іх маркетынгу неабходны крэатыўны і высокапрафесійны персанал, які любіць сваю справу. Такім чынам, камерчыяны і творчы поспех — гэта задача шматкампанентная. Сёння галоўнае для нацыянальнай кінамастацтва — завяршэнне першачарговага этапу яе сістэмнага трансфармацыі на аснове актыўнага ўкаранення перадавых інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій у вытворчасць і пракат фільмаў.

Для Міністэрства культуры ў сферы экранных мастацтваў прырытэтным з'яўляецца стварэнне сучаснай нацыянальнай індустрыі экранных мастацтваў, якая выпускае айчыныя фільмы высокага ідэйна-мастацкага узроўню і найноўшыя тэхнічныя стандарты, якія атрымліваюць прызнанне гледачоў у Беларусі і за яе межамі, у тым ліку на спецыяльных міжнародных кінафестывалях. Для нас важнае і стварэнне канкурэнтаздольнай комплекснай сістэмы аказання кінатэхналагічных паслуг пэўнага цыкла з мэтай імпартзамішчэння і прыцягнення пазабюджэтных сродкаў іншых заказчыкаў. У кінагаліне дае плён развіццё сістэмы дзяржаўна-прыватнага партнёрства, кінапрадзюсарства і конкурэнтнага асяродка дзеля павышэння эфектыўнасці выкарыстання дзяржаўных бюджэтных сродкаў на конкурэнтнай аснове. Ёсць клопат пра перманентнае павышэнне тэхнічнай і тэхналагічнай мадэрнізацыі Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» і месцаў кінапаказу з улікам перспектывы сучасных тэндэнцый развіцця новых носьбітаў інфармацыі (завяршэнне пераходу кінатэатраў і кінаўстановаў на лічбавыя тэхналогіі паказу, укараненне шырокафармаатнага кінамастацтва і кінамастацтва ў ІМАХ, будаўніцтва мультіплексаў, арганізацыя кінапаказу ў месцах масавага знаходжання людзей — вакалы, аэрапорты, навуцальныя ўстановы, гандлёва-забаўляльныя комплексы).

— Тэма нацыянальнага кінапраекта: які гэта павінен быць фільм, на вашу думку? І наогул ці магчыма вытворчы айчыннага гледача нашаму кірунку?

— Што тычыцца нацыянальнага фільма, то ён павінен быць цікавы большасці гледачоў, таленавіта трансляваць ад імя дзяржавы найважнейшыя маральна-этычныя каштоўнасці, выхоўваць павагу да нашай краіны, усяляць аптымізм і ўпэўненасць у заўтрашнім дні. А гэта можа быць любая кінастужка, якая будзе адказваць пералічаным крытэрыям.

Трэба адзначыць, што айчыны гледачы паступова вяртаецца ў кінатэатры. Нават пры наўнасці высокакасных і параўнальна танных альтэрнатыўных настойваюцца на перакладзе некаторых паспяхоўных праектаў з беларускай на рускую мову для далейшага гучання іх у эфіры. У мэтах далейшага прапагандавання беларускай мовы сродкамі музычнага мастацтва Міністэрства культуры будзе падтрымваць далейшыя рухі ў бок пашырэння ўключэння твораў на беларускай мове ў праграмы канцэртаў, прымеркаваных да дзяржаўных святаў і іншых дат, фестываляў, у тым ліку за кошт размяшчэння дзяржаўнага заказу на стварэнне новых твораў да гэтых мерапрыемстваў, павелічэння колькасці новых пастацовак у музычных тэатрах, прыцягнення да творчага супрацоўніцтва маладых паэтаў, кампазітараў, гуртоў і выканаўцаў, якія пішуць і выконваюць беларускамоўныя пёсны.

— Напрыканцы мінулага года айчыны слухач змог шырока знаёміцца з творами сучасных беларускіх кампазітараў — дзякуючы з'ездзе і канцэртам, якія былі да яго прымеркаваныя. Што можна зрабіць, каб беларускай музыцы гучала больш?

— Выкананне беларускай класічнай музыкі не з'яўляецца сёння праблемай. Другі бок пытання — жаданне чуць музыку беларускіх кампазітараў часцей у філарманічных канцэртах і на музычных фестывалях разам з творами сучаснай класікі. У гэтым накірунку неабходна ўраўнаважыць патрэбы сённяшняга аўдыторыі канцэртных залаў у папулярныя ўзоры маладзёжнага мастацтва і з эстэтычным вектарам філарманічнага канцэрта. Іншымі словамі, камерцыялізацыя канцэртнай работы і прапаганда творчасці беларускіх кампазітараў уступаюць сёння ў пэўныя супярэчлівыя адносіны.

Разам з тым у краіне створаны ўнікальныя кампазітарскія і выканальніцкія школы. Дзяржавай надаецца асабліва ўвага развіццю і прапагандзе музыкі беларускіх кампазітараў. Кожны год на дзяржаўны заказ набываецца больш за 150 твораў беларускіх кампазітараў розных жанраў, сярод якіх сімфанічныя і камерна-інструментальныя творы, вакальныя творы на вершы беларускіх аўтараў на роднай мове.

Музыка беларускіх кампазітараў гучыць у выкананні музычных калектываў і салістаў філармоніі на працягу ўсяго канцэртнага сезона. Так, дырыжоры Александр Ансімаў, Яўген Бушкоў, Уладзімір Байдаў, Міхал Кізінец, Наталля Міхайлава пастаянна працуюць не толькі з прызынанымі аўтаршні эканамічнай і сацыяльна-палітычнай эфектыўнасці працы яе сегментаў. Тое, што ствараецца ў Беларусі з удзельніцтвам твораў, павінна ў першую чаргу быць накіравана на фарміраванне стаючага іміджу Рэспублікі Беларусь. Сучаснае кіно — гэта сімбіёз мастацтва і высокіх тэхналогій, таму не кожная дзяржава можа дазволіць сабе наўнасць уласнай кінаіндустрыі. Імклівае павелічэнне сабекошту фільмавытворчасці і бурнае развіццё сучаснага кінамастацтва робіць атрыманне прыбытку (у эканамічным і ідэалагічным аспектах) усё больш няпростай задачай.

Кіраўнік беларускай дзяржаўнага ўрада ўсё неабходна дзякуючы для ўсебаковага падтрымкі «найважнейшага з мастацтваў».

— Міністэрствам культуры штогод набываюцца для тэатральна-відовішчын установаў і ўстаноў адукацыі і рэкамендуюцца